

MEMO

Van: Monica Alkemade, Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie

Aan: Arno de Geest, gemeente Utrechtse Heuvelrug

Onderwerp: risico-analyse archeologie De Beaufortlaan 46, Doorn (gem. Utrechtse Heuvelrug)

Datum: 1 februari 2008

Ons Kenmerk: 14995/1132/MA

De vraag aan de archeologisch adviseur luidde: bestaat er een risico dat er bij het realiseren van bouw-/herinrichtingsplannen op het perceel De Beaufortlaan 46 te Doorn archeologische waarden worden aangetroffen? En zo ja, wat dient er dan te gebeuren?

Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden wordt er normaal gesproken een bureau- en indien nodig een inventariserend veldonderzoek verricht. Uit de gegevens in de landelijke database Archis bleek echter dat het perceel al in 2004 is onderzocht in opdracht van de gemeente Doorn. Aanleiding was een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan. Het onderzoek betrof een zgn. Inventariserend Vooronderzoek (IVO) inclusief Bureauonderzoek. Behalve een inventarisatie van gegevens (bureau-onderzoek werden er op het perceel 9 boringen verricht, tot ca 2 meter diep). De resultaten daarvan zijn door de uitvoerder/opdrachtnemer, de firma Syntheegra te Dordrecht, destijds neergelegd in het rapport *Inventariserend Veldonderzoek te Doorn. Hoek De Beaufortlaan – Schaffelaarslaan (locatie 1); Groengebied P. Potterlaan – F. Halslaan (locatie 2); Hoek Driebergsestraatweg – Berkenweg (locatie 3)*. Auteurs: M. Tump/J. Huizer/ H.J. van Oort/K. Wentink (autorisatie senior-archeoloog: E.E.A. van der Kuijl, Syntheegra).

De uitkomst van dit rapport was dat op locatie 1 (het perceel hoek De Beaufortlaan/Schaffelaarslaan) geen archeologische sporen zijn aangetroffen. De bovengrond is gedeeltelijk geroerd en puinhoudend. Het advies van Syntheegra luidde dat er op dit perceel geen bezwaar bestaat tegen bouwplannen op deze locatie.

Ondergetekende (M. Alkemade) heeft het genoemde rapport uit 2004 bestudeerd in het kader van een hernieuwde risico-analyse. De werkwijze en conclusies uit het 2004-rapport gaven echter aanleiding tot twijfels over de bruikbaarheid van het verrichte onderzoek voor het maken van de gevraagde risico-analyse. Inmiddels (2008) is de zgn Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) verzwaaard. Het rapport van 2004 voldoet in de ogen van ondergetekende niet aan de eisen van de vigerende versie (3.1). Nu is het altijd zo dat vooronderzoek nooit 100% garantie kan geven dat zich in de ondergrond van een perceel *geen* archeologische resten bevinden. Maar door goed vooronderzoek wordt die kans natuurlijk wel geminimaliseerd. Goed onderzoek is dus van belang om risico's uit te sluiten. Als er namelijk *tijdens* de realisatie van plannen op genoemd terrein onverwacht sporen aan het licht komen, dan ontstaat er een probleem: conform de Monumentenwet is de uitvoerder verplicht hiervan melding te maken bij het bevoegd gezag (de zgn meldingsplicht), en op dat moment moet naar bevind van zaken worden gehandeld (en dat kost meestal extra tijd en geld).

Daarnaast was het onduidelijk of het rapport (dat werd geraadpleegd via de bibliotheek van de RACM)ⁱ destijds ook was goedgekeurd door het bevoegd gezag (destijds de provinciaal archeoloog, drs. R. Kok). Navraag bij de provinciaal archeoloog leerde dat hij het rapport destijds had goedgekeurd., zij het met enige aarzeling.

Om het huidige risico opnieuw in te schatten heeft ondergetekende daarom alle gegevens opnieuw gewogen en nader (bureau-)onderzoek verricht, alsmede overleg gevoerd met de provinciaal archeoloog. Op grond daarvan is de conclusie is dat er nu twee scenario's voor de gemeente mogelijk zijn:

1. ofwel de conclusies van het rapport uit 2004 worden overgenomen en er worden geen verdere AMZ-eisen gesteld. Omdat het rapport destijds is goedgekeurd is, althans *formeel* gesproken, het AMZ-traject al in 2004 afgerond en is er in principe dus ook heden ten dage geen bezwaar tegen bouwplannen of bodemingrepen.
2. ofwel de gemeente laat voor alle zekerheid nogmaals een booronderzoek verrichten, dat beter en meer inzicht biedt in de ondergrond van het perceel en dus in het 'archeologische risico' dat men loopt bij grondwerkzaamheden.

Na weging van alle factoren luidt het advies dat de kans op archeologische resten/sporen hier waarschijnlijk zo klein is dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug kan kiezen voor bovengenoemde optie 1. Dus geen nader onderzoek laten verrichten. Dat neemt niet weg dat de uitvoerder van bodemingrepen gewezen dient te worden op de archeologische meldingsplicht indien er onverhoopt toch sporen aan het licht komen.

Om dergelijke onduidelijke situaties (het gebruik van een verouderd, matig onderzoek) in de toekomst zoveel mogelijk te vermijden wijst ondergetekende op het belang van kwaliteit bij het opdrachtgeverschap van archeologisch onderzoek. In haar rol van bevoegd gezag moet de gemeente aanvragers van ruimtelijke ingrepen er duidelijk op wijzen dat onderzoek en rapportage moeten voldoen aan de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie; thans versie 3.1. En dat geldt uiteraard ook voor de gemeente in haar rol van opdrachtgever van archeologische werkzaamheden.

Voor informatie over opdrachtgeverschap in de archeologie: zie de binnenkort te verschijnen *Handreiking Gemeentelijke Archeologie* (uitgave van de VNG i.s.m. DHV en Vestigia BV) alsmede brochures van de Stichting Infrastructuur Kennis Bodembeheer /SIKB (bestellen en downloaden op www.sikb.nl).

Amersfoort, 1 februari 2008

Drs Monica Alkemade
Adviseur archeologie gemeente Utrechtse Heuvelrug
Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie
Grote Koppel 14
3813 AA Amersfoort

ⁱ RACM = Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (de fusie van de voormalige Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek en de Rijksdienst Monumentenzorg).